

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.III.45.160/2024/2.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Katalin a tanács elnöke

Dr. Bérces Nóra előadó bíró

Dr. Kovács András bíró

Dr. Sugár Tamás bíró

Dr. Ujhelyi-Gyurán Ildikó bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

Felperesi képviselő: Dr. Darányi József Tibor
(felperesi képviselő címe)

Az alperes: ... Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
(alperes címe)

Alperesi képviselő: Dr. Polgár Miklós kamarai jogtanácsos

A per tárgya: megbízási díj megfizetése iránt indult közszolgálati jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokon eljáró bíróság neve és a határozat száma: Pécsi Törvényszék,
9.K.700.516/2023/13. számú ítélete

A jogerős határozatot hozó bíróság neve és a határozat száma: Fővárosi Ítéltábla,
3.Kf.700.141/2024/7. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmének befogadását megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes korábban 2018. január 1. és 2020. december 31. közötti időszakban havonta 1-3 szolgálati napon rendszeresen látott el szolgálatparancsnok helyettesítési feladatokat a saját szerparancsnoki beosztásából eredő feladatok elvégzése mellett, amiért ellentételezést nem kapott. A többletfeladatok miatt előterjesztett szolgálati panasz és kereset alapján a Pécsi Törvényszék a 11.K.700.107/2023/4. számú ítéletével a 2020. évben teljesített többletszolgálat ellátása ellentételezéséért megbízási díj és kamata megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az elsőfokú ítéletet az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a jogerős 3.Kf.700.158/2023/11. számú ítéletével helybenhagyta.

[2] A felperes – a június hónap kivételével – a 2021. március 1. és december 31. közötti időszakban (a továbbiakban: perbeli időszak) 9 hónap alatt 15 alkalommal (három hónapot érintően havi 2-4 alkalommal, hat hónapot érintően pedig havi egy-egy alkalommal) – azaz munkaidejének hozzávetőleg 15%-ában – továbbra is ellátott szolgálatparancsnok helyettesítési feladatokat a saját szerparancsnoki beosztásából eredő feladatok elvégzése mellett. Mindezért ellentételezést nem kapott, és az emiatt benyújtott szolgálati panaszát a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság főigazgatója határozatával elutasította.

[3] A felperes a módosított keresetében a perbeli időszakban teljesített szolgálatparancsnok helyettesítési többletfeladatokra tekintettel az illetményalap 150%-ának megfelelő 521.775 forint megbízási díj és késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban Hszt.) 71. § (1) bekezdés c) pontja alapján.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

[4] Az elsőfokú bíróság a 9.K.700.516/2023/13. számú ítéletével kötelezte az alperest 405.825 forintot megbízási díj és kamatai, valamint perköltség megfizetésére.

[5] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Indokolásában kifejtette, hogy a megbízási díj mértékére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket az elsőfokú bíróság nem sértette meg, a mérlegelés törvényben biztosított kereteit nem lépte túl, mérlegelése során a jogszabályban megjelölt szempontok figyelembevételével határozta meg jogszerűen a megbízási díj összegét, a konkrét egyedi mérlegelésének indokairól a kellő mértékben számot adott.

A felülvizsgálati kérelem

[6] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az ügyben eljáró másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. A felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontja, valamint b) pontja alapján kérte.

[7] A Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontja tekintetében a Kúria Kfv.III.45.052/2023/7. számú ítéletére hivatkozott, amely abban a jogkérdésben, hogy a szerparancsnok megbízási díjra jogosultsága a szolgálatparancsnok helyettesítése esetén fennáll-e, úgy foglalt állást, hogy amennyiben a beosztáshoz nem tartozó feladatok ellátása nem eseti jellegű, hanem rendszeresen ismétlődő kötelezettség, a hivatásos állomány tagja megbízási díjra jogosult. Ebből az alperes értelmezése szerint következik az is, hogy eseti jellegű többletfeladat nem eredményez megbízási díjra jogosultságot. A jelen ügyben eljáró bíróságok a fenti precedens értékű határozattal – mely szerint a rendszeresen ismétlődő kötelezettség időszak összevont vizsgálata esetében havi 1,5-3,5 alkalommal történő, a munkaidő 30-35%-os mértékét elérő helyettesítést jelent – ellentétesen döntöttek, mivel ehhez képest a felperes nem összevont időszak vizsgálatával havi 1 alkalommal – azaz a létező legkisebb mértékben – látott el helyettesítést.

[8] Az alperes a joggyakorlat egységéhez kapcsolódó [Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont] érvelése szerint a Kúria 7/2023. számú jogegységi határozatának elvei alkalmazandóak, hiszen a Kúria korábban a megbízási díj mértékét illetően – azaz abban a kérdésben, hogy az azonos, és kizárólag a gyakoriságában eltérő többletmunka után azonos, vagy eltérő mértékű megbízási díj jár-e, – nem foglalt állást. A bírói gyakorlat e kérdésben nem egységes, ellentmondásos nemcsak különböző természetes személyek azonos tárgyú pereit illetően, hanem a felperes esetében is, mivel azonos tárgyban eltérő, ellentétes ítéletek születtek ugyanazon bíróságon. A Fővárosi Ítéltábla a támadott jogerős ítélettel a megbízási díj mértéke tekintetében széttartóvá és kiszámíthatatlanná tette a joggyakorlatot, ami sérti a jogbiztonság elvét.

[9] Álláspontja szerint a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége [Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpont] is fennáll. Egyfelől a 2018-2020 közötti időszakban 12 személy indított pert az alperes ellen szerparancsnokként a szolgálatparancsnok egyes napokon történő helyettesítése miatt, másfelől az országban több igazgatóságon is előfordult ugyanilyen tárgyú per.

A Kúria döntése és jogi indokai

[10] A felülvizsgálati kérelem elbírálására – az alábbiak szerint – nincs lehetőség.

[11] A Kp. 117. § (4) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a kérelem befogadhatóságának okát, de azt indokolni, illetve a fennállását bizonyítékokkal alátámasztani – a 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti ok kivételével – nem kell, a bíróság pedig a fél által megjelölt befogadhatósági okhoz nincs kötve.

[12] A Kp. 118. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha

a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata

aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,

ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,

ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége,

ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve

b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés miatt indokolt.

[13] A Kp. 3. § (3) bekezdése szerint a jogvita elbírálásához szükséges tények feltárása, az alátámasztásukra szolgáló adatok és bizonyítékok rendelkezésre bocsátása – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a feleket terheli.

[14] A Kúria mindenekelőtt rámutat arra, hogy a Kp. 117. § (4) bekezdése nem teremt alanyi jogot a felülvizsgálati kérelem befogadásra. A felülvizsgálati kérelemben nevesített befogadási okok alapján történik annak vizsgálata, hogy a konkrét ügyben felmerült-e olyan kérdés, amely a Kp. 118. § (1) bekezdésének rendelkezései körébe tartozik, ezáltal a felülvizsgálati kérelem befogadását és érdemi elbírálását megalapozza. A befogadásról szóló döntés ugyanis azt a célt szolgálja, hogy a Kúria az egyedi ügyek elbírálása során is elláthasson jogegységi funkciót (Kfv.III.45.222/2022/2.). Ebből következően a befogadásról szóló döntés során a Kúriának nem az egyedi ügyben hozott bírósági határozat jogszerűségét, hanem az egyedi ügy és a jogegység kapcsolatát kell vizsgálnia.

[15] Az alperes a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontjai, valamint b) pontja megjelölésével kérte.

[16] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont szerinti befogadásról szóló döntés során a Kúriának nem az egyedi ügyben hozott bírósági határozat jogszerűségét, hanem az egyedi ügy és a jogegység kapcsolatát kell vizsgálnia. A joggyakorlat egysége azt jelenti, hogy a bíróságok között nincs eltérés a tekintetben, hogy az egyes jogszabályokat miként kell értelmezni, azaz mi a jogi norma alapvető tartalma, illetve azt hogyan kell alkalmazni. A Kúria a 7/2023. jogegységi határozatában (Jpe.IV.60.024/2023/10. szám) a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja első fordulatának értelmezése körében kifejtette, hogy konjunktív feltételként kell vizsgálni egyrészt azt, hogy az adott elvi jelentőségű jogkérdésben a Kúria közzétett határozatában korábban már állást foglalt-e, másrészt pedig azt, hogy a felvetett jogkérdésben vannak-e olyan eltérő bírói döntések, amelyek arra világítanak rá, hogy a bírói gyakorlat széttartó lenne, annak egysége – ellentétes jogértelmezés miatt – a támadott jogerős ítélet folytán sérült vagy ennek veszélye áll fenn. Következésképpen a befogadás egyik feltétele, hogy a felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a Kúria még nem foglalt állást (Kfv.III.37.088/2024/2.). A Kúria a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére figyelemmel a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható (Kfv.II.38.109/2019/2.).

[17] A felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége [Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont, ab) alpont] okán kizárólag akkor lehetséges a jogerős ítélet felülvizsgálata, ha a vizsgált jogkérdés az egyedi ügyön túlmutat. A befogadáshoz ebben az esetben az is szükséges, hogy valamilyen további – általában a jogegységgel, illetve közvetetten a jogbiztonsággal kapcsolatba hozható – fontos ok fennálljon, és ennek folytán a Kúria iránymutatása váljon szükségessé. Ezen pontra hivatkozással a felülvizsgálat különösen abban az esetben engedélyezhető, ha a jogkérdés nagy számban előforduló, új típusú ügyben merült fel, valamint, ha az adott ügy a jogalanyok széles körét érinti. Az ügyek társadalmi jelentősége jellemzően akkor mutatható ki, ha olyan jogkérdés merült fel, amely a társadalom széles körét közvetlenül, vagy közvetve érinti (Kfv.I.35.456/2019/2, Kfv.IV.37.960/2020/2., Kfv.I.35.194/2021/2.).

[18] A Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontjára való hivatkozás esetén a felet a Kp. 117. § (4) bekezdése értelmében indokolási kötelezettség terheli. A kérelmezőnek egyfelől meg kell jelölnie a hivatkozott kúriai határozat (referencia határozat) azon részét, amelytől a felülvizsgálni kért határozat jogkérdésben eltér. Másfelől be kell mutatnia a támadott döntés

és a közzétett kúriai döntés közötti ügyszabadságot, és a jogkérdésben való eltérés mibenlétét is. Ennek keretén belül a kérelmezőnek párhuzamot kell vonnia a jogkérdés szempontjából releváns tények, alkalmazandó jogszabályok az eljárás kereteit meghatározó kérelmek hasonlóságára utalva, továbbá be kell mutatnia, hogy a referencia határozatban milyen elvi megállapítás került rögzítésre, ugyanezen jogkérdésben milyen álláspontot fogadott el az ügyben eljáró bíróság, és miben látja a két határozat közötti eltérést [Kfv.III.37.108/2022/2.; Kfv.III.45.072/2023/2.; Kfv.II.37.690/2023/2.; Kfv.I.35.042/2023/3.; Kfv.V.35.045/2023/2.; Kfv.V.35.055/2024/2.].

[19] A Kúria jelen esetben Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára alapított felülvizsgálati érvelést vizsgálva megállapította, hogy a felperes felülvizsgálati kérelme nem vetett fel olyan, az ügy érdemét adó, elvi jelentőségű jogkérdést, amellyel kapcsolatban a bírói gyakorlat nem egységes, illetve nem valószínűsíthető, hogy jelen ügy kapcsán a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, a jogegység megbomlásának a veszélye állna fenn. A felperes a felülvizsgálati kérelmében azt a jogkérdést helyezte középpontba, hogy a szerparancsnok megbízási díjra való jogosultságát – és annak mértékét – mennyiben érinti, ha a szolgálatparancsnok helyettesítésére kevés alkalommal kerül sor, és a felülvizsgálati kérelem befogadásának indokaként azt fejtette ki, hogy azonos feltételek és körülmények mellett az eljáró bíróságok eltérő mértékű megbízási díjat állapítottak meg. Ezzel összefüggésben a Kúria rámutat arra, hogy a megbízási díjra jogosultság feltételei körében egységes joggyakorlat alakult ki, amelynek egyik alaptétele, hogy a munkáltató utasítása alapján a hivatásos állomány tagja ugyan esetenként köteles ellátni a beosztása szerinti tevékenységéhez nem tartozó feladatokat is, ugyanakkor az ilyen jellegű feladat tartós ellátása nem maradhat ellentételezés nélkül. Ha a hivatásos állomány szolgálati viszonyban álló tagja hosszabb időszakon át „rendszerszintűen”, a beosztásához nem tartozó feladatkört lát el, az többszolgálatnak minősül, és az alapján ellentételezésre jogosult (Mfv.II.10.304/2017/15., Kf.III.45.110/2022/4., Kf.VII.45.155/2021/6., Kf.III.45.020/2021/4., BH2018.259. stb.). A tartós feladatellátás mindig esetről esetre értékelendő, így nem határozható meg e tekintetben egy olyan általános zsinórmérték, amely minden ügytípusra, vagy akár csak minden beosztásra vonatkoztatva irányadó lehetne. A megbízási díj mértékét is az ügy egyedi körülményeinek alapos mérlegelésével lehet eldönteni. E körülmények vizsgálatára csak a bizonyítékok felülmérlegelése körében lenne lehetősége a Kúriának, amit kizárólag abban az esetben végezhet el, ha a jogerős ítélet iratellenes megállapításokat tartalmaz, vagy kirívóan okszerűtlen érvelést fogalmaz meg. A Kúria számos határozatában rámutatott arra, hogy a tényállás megállapításának és a bizonyítékok értékelésének felülmérlegelésére csak kirívó esetben, súlyos eljárási szabályszegés esetén van lehetőség. A jogerős ítélet jogszerűségének, a bizonyítékok értékelésének és az indokolás megfelelő kimunkálásának vizsgálata azonban az érdemi felülvizsgálat, nem a befogadás körébe tartozik (Kfv.IV.38.030/2020/2., Kfv.IV.37.609/2021/2.).

[20] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ab) alpontja vizsgálata során a Kúria megállapította, hogy a társadalmi jelentőségre alapozott oknál fogva sem lehetséges a befogadás, mivel a jelen ügy a jogalanyok széles körét sem közvetett, sem közvetlen módon nem érinti, rájuk semmilyen formában nincs kihatással. A Kúria továbbá nem észlelte a felülvizsgálati kérelemben foglalt jogkérdések tömeges számban történő előfordulását sem, a felperes által megjelölt jogszabálysértések nem mutattak a saját, egyedi ügyön túlmutató társadalmi érintettséget.

[21] Erre figyelemmel a felülvizsgálati kérelem befogadása a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontja alapján sem volt lehetséges.

[22] A Kp. 118. § (1) bekezdés b) pontjának befogadási oka tekintetében az alperes a Kúria Kfv.III.45.052/2023/7. számú ítéletére hivatkozott. Tévedett azonban akkor, amikor

akként értelmezte a Kúria precedens értékű ítéletét, hogy az minimum havi 1,5 alkalmat írt elő a megbízási díjra jogosító helyettesítésként. Ezzel szemben bár a Kúria döntése valóban a helyettesítés rendszerességét állapította meg a megbízási díj feltételül, azonban a helyettesítés alkalmának számait, időtartamait érintően megállapításokat nem tett, sőt, kifejezetten kitért arra, hogy az előterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján nem tudott vizsgáldni a megbízási díjak mértékének meghatározása körében, tekintettel arra, hogy az alperes a bizonyítékok értékelésére vonatkozó jogsértést [Kp. 78. § (2) bekezdése] a felülvizsgálati kérelmében nem állította. A jogerős ítélet ezért nem térhetett el a Kúria közzétett határozatától sem a megbízási díjra jogosító alkalmak, sem a megbízási díj mértéke tekintetében, erre figyelemmel a felülvizsgálati kérelem ezen pont alapján sem volt befogadható.

[23] A fentiekre tekintettel a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei nem állnak fenn, ezért a Kúria a befogadást a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta.

A döntés elvi tartalma

[24] *Nincs lehetőség a felülvizsgálati kérelem befogadására, ha a felülvizsgálati kérelemben megjelölt Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa), ab) alpontjában és b) pontjában meghatározott befogadási ok nem áll fenn.*

Záró rész

[25] A végzés ellen a Kp. 112. § (2) bekezdése alapján fellebbezésnek, a Kp. 116. § d) pontja alapján felülvizsgálatnak nincs helye

[26] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadásáról a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül, indokolt végzéssel határozott.

Budapest, 2024. december 10.

Dr. Farkas Katalin s.k. tanácselnök, Dr. Bérces Nóra s.k. előadó bíró, Dr. Kovács András s.k. bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró, Dr. Ujhelyi-Gyurán Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő